

Minimální preventivní program

Dětský domov „Pepa“ Příbram-
Lazec z.ú.

pro školní rok

2025/2026

Obsah

Identifikační údaje zařízení	3
Charakteristika zařízení	4
Analýza výchozí situace	4
Charakteristika budovy	4
Materiálně-technické vybavení	4
Sociálně patologické jevy, které byly zachyceny nebo se preventivně řešily ve školním roce 2024/2025	5
Informační zdroje:	5
1. vnější zdroje	5
2. vnitřní zdroje	5
Způsoby a metody práce s dětmi	5
1. Budování vztahu pedagog – dítě	5
2. Skupinová práce	6
3. Individualizované (slovní) hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny	6
4. Komunikace s rodiči, veřejnost	6
5. Pedagogická diagnostika	6
6. Adaptační programy	6
Cíle MPP	7
Předškolní věk (3-6 let)	7
Mladší školní věk (6-12 let)	7
Starší školní věk (12-15 let)	7
Mládež (15-18 let)	7
Konkrétní příklady pozitivního působení	8
Problémy, na které naráží primární prevence	8
Spolupracující instituce, organizace a odborníci	8
Základní metodické pokyny	9
Evaluace	10
Plán témat zařazovaných ve školním roce 2025/2026	11

Identifikační údaje zařízení

Název zařízení: Dětský domov „Pepa“ Příbram-Lazec, z.ú.

Adresa: Lazec 2, 261 01 Příbram

IČO: 26177153

IZO: 150008660

Telefon: 605 500 500

e-mail a www: wimerova@detskydomovpepa.cz
<http://detskydomovpepa.cz/>

Předsedkyně správní rady z.ú. Bc.Šárka Brochier

Ředitel dětského domova: Mgr. Monika Wimerová

Statutární orgán: Mgr. Monika Wimerová

Charakteristika zařízení

V roce 2000 vznikla obecně prospěšná společnost, která dnes nese název Dětský domov „Pepa“ Příbram-Lazec, z.ú.. Cílem bylo vybudování malého na venkově situovaného dětského domova, určeného především pro týrané a zneužívané děti. Inspirací zakladatelům byla zařízení německé nadace Tabaluga v Mnichově, kde kladou zásadní důraz na terapeutickou práci s dětmi. V roce 2001 našla společnost vhodný objekt – bývalé hospodářské stavení s velkou zahradou v obci Lazec u Příbrami a téhož roku dokončila jeho rekonstrukci.

Dětský domov „Pepa“ je nestátní dětský domov rodinného typu. Je zařazen do rejstříku škol a školských zařízení. Kapacita domova byla stanovena na 16 dětí. Děti jsou rozdělené do dvou výchovných skupin. Jeho činnost se řídí především zákonem číslo 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a je pravidelně kontrolována Českou školní inspekcí, státním zástupcem a pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí. Většina umístěných dětí pochází z Příbrami nebo blízkého okolí, případně z Prahy. Naším posláním je vytváření optimálních podmínek pro život dětí od tří do 18 let, případně 19-ti let, které byly soudně svěřeny do ústavní péče. Pokud děti po dovršení zletilosti chtějí zůstat v domově a dokončit své vzdělání, mohou uzavřít Smlouvu o prodlouženém pobytu v případě, že by studovaly vysokou školu, mohou zde zůstat až do 26 let.

Analýza výchozí situace

Charakteristika budovy

Dětský domov je situován do budovy bývalého hospodářského stavení, které je kompletně oploceno. Objekt má 2 části, které jsou propojeny zimní zahradou. Součástí areálu je i dětské hřiště a velká travnatá plocha. Děti mají dost prostoru k míčovým hrám a pobytu venku. V domě probíhali postupné rekonstrukce a opravy prostor. Během první poloviny r. 2025 byly dovybaveny prostory pro děti odpovídajícím nábytkem a jiným vybavením.

Materiálně-technické vybavení

Dětský domov je materiálně dobře vybaven a průběžně dochází k obměně a postupnému doplňování. Důraz je kladen také na sportovní vybavení a na individuální potřeby jednotlivých dětí. Děti mají vytvořeny podmínky pro vzdělávání. Používat lze didaktické a logopedické pomůcky, např. Logico Primo, které jsou pravidelně doplňovány. K dispozici mají děti IT techniku v podobě notebooků, tabletů. V budově je k dispozici i Wi-Fi síť.

Sociálně patologické jevy, které byly zachyceny nebo se preventivně řešily ve školním roce 2024/2025

Řešili jsme především:

- kouření tabáku, „vapování“,
- užívání nikotinových sáček
- nadměrné užívání mobilního telefonu, tabletu, PC
- nadměrné užívání sociálních sítí
- sdílení osobních informací na sociálních sítích za účelem zisku fin. prostředků
- nevhodný výběr partnerů a kamarádů u dětí staršího školního věku a mládeže
- nevhodné trávení volného času na samostatných vycházkách nebo spojení volného času pouze s používáním mobilu/tabletu/PC
- obtíže spojené se začleněním do kolektivu, zejména dětí, které mají odlišné projevy chování – mentální postižení, výbuchy vzteku, slovní agresivita.
- Nadměrná konzumace jídla z fastfoodových řetězců a nákup instantních pokrmů

Informační zdroje:

1. vnější zdroje

webové stránky organizací – př. MŠMT, MPSV, Magdalena o.p.s., spolupráce s jednotlivými školami a třídními učiteli dětí, konzultace s SVP Příbram a DDÚ Praha

2. vnitřní zdroje

- knihovnička DD, která obsahuje odborné tituly, které jsou pravidelně doplňovány.
- pravidelné „posezení“ dětí s ředitelkou zařízení
- individuální rozhovor ředitelky a konkrétního dítěte, pokud o to dítě projeví zájem. Informace ze skupinového dění
- depistáž konkrétních případů či indicií ve výchovné skupině.
- Individuální program vychovatele a dítěte
- Supervizní setkání pedagogického týmu

Způsoby a metody práce s dětmi

1. Budování vztahu pedagog – dítě

V našem zařízení se dlouhodobě snažíme o budování vztahu mezi zaměstnanci i dětmi. Využíváme pozitivního vlivu i nepedagogických zaměstnanců – údržbář a zahradnice. Děti je vidí při práci a dle možností jsou zapojovány do drobných oprav a prací. Pokud dítě něco záměrně v DD něco rozbije, musí se za pomoci p. údržbáře pokusit o nápravu. Jako zásadní je vnímán vztah klíčového vychovatele a dítěte. Klíčový vychovatel je v pravidelném kontaktu s třídním učitelem a pravidelně spolu vyhodnocují chování a aktivity dítěte ve škole i v DD. Klíčový vychovatel zná situaci v biologické rodině dítěte. Je v kontaktu se zákonnými zástupci. Společně s dítětem plánují

volnočasové aktivity. Klíčový vychovatel má přehled o zájmech dítěte. Prioritně navštěvuje dítě praktické i odborné lékaře se svým klíčovým pracovníkem. Sociální pracovníce zjišťuje situaci v rodině během pravidelných návštěv OSPOD v zařízení a při jiných jednáních s rodinou. Klíčový vychovatel zůstává v kontaktu s mladým dospělým, který opustil dětský domov. K dispozici je mu i sociální pracovníce, se kterou mohou řešit potíže při jednání s úřady.

2. Skupinová práce

Vychovatelé musí pracovat s kolektivem dětí – výchovnou skupinou, kde je široká škála věku. Řada dětí má svá omezení či specifika. Děti jsou zapojovány do běžných činností. Využíváme spolupráce starších dětí a mladších dětí v malých skupinkách či párech. Společně se takto dělí o činnosti spojené s úklidem společných prostor, vaření, praní prádla. Děti vedeme k respektu k odlišnostem, jsme otevřeni diskuzi. Ve vzájemné spolupráci starších a mladších dětí vidíme silné prvky prevence šikany.

3. Individualizované (slovní) hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

K hodnocení a zpětné vazbě využíváme Program rozvoje osobnosti dítěte. Klíčový vychovatel se vrací ke starším plánům a postupně s dítětem hledají úspěchy dítěte a vytýčují nové splnitelné cíle.

4. Komunikace s rodiči, veřejnost

Rodina je vnímána jako důležitá součást života dítěte. Z pohledu prevence je třeba sledovat situaci v rodině a doptávat se dítěte, jak probíhají krátkodobé pobyty v rodině. Dítě je v DD vedeno k pozitivnímu a aktivnímu trávení volného času, zdravému životnímu stylu (vyvarování se kouření, užívání alkoholu apod.). Rodiče vedeme k tomu, aby měli pro děti připravený program – např. návštěva ZOO, divadlo, společné nákupy. Bohužel někdy narážíme na situaci, kdy není realizován žádný program nebo se v rodině objevuje „špatný příklad chování“ – např. tolerance kouření, vapování, dlouhodobá nezaměstnanost.

5. Pedagogická diagnostika

Vychovatelé a ostatní zaměstnanci sledují skupinovou dynamiku v DD. Sledují zájmy dětí – co děti zajímá, co řeší. Sledují signály, které mohou vést k problematickému chování. Pracují na důvěře dětí. V případě zachycení negativní informace týkající se konkrétního dítěte je upozorněn klíčový vychovatel, aby se na tuto informaci/situaci zaměřil při rozhovorech s dítětem. Děti mají možnost své podněty, problémy, přání probrat s ředitelkou zařízení při pravidelných setkáních, kterého se účastní pouze děti a ředitelka zařízení.

6. Adaptační programy

- výchovná činnost spojená se zátěžovým prvkem (zátěžová turistika, cyklistika, lyžařský výcvik)
- zájmová činnost realizovaná mimo DD
- návštěvy veřejných zařízení – kino, divadlo, sportoviště

Cíle MPP

Cíle vhodně rozdělujeme podle věku a aktuálních témat. Chceme se zaměřit na odolnost našich dětí vůči sociálně patologickým jevům a osvojování si pozitivních způsobů chování. Každé dítě má vypracovaný svůj Program rozvoje osobnosti dítěte. Ten se pravidelně vyhodnocuje a s ohledem na aktuální situaci upravuje. Každé dítě je s ním seznamováno a je žádoucí, aby se k němu vyjádřilo.

Podle věku seznamuje jednotlivé děti s tématy (viz. Metodický pokyn MŠMT 21291/2010-28). S postupujícím věkem prohlubujeme jejich znalosti a dovednosti v průřezových tématech a zvyšujeme tak jejich kompetenci řešení náročných situací. Naším cílem je, aby dítě bylo, s ohledem na věk a mentální úroveň maximálně způsobilé využít nabyté znalosti a dovednosti pozitivním způsobem. Náš heterogenní kolektiv využíváme jako výhodu. Mladší dítě se tak setkává s tématy, které je zrovna aktuální i pro starší ročníky. Je to podobný systém jako v rodině. Respektujeme sourozenecké vazby a umožňujeme soužití sourozenců a to do té doby, dokud ho považujeme za přínosné a zároveň dokud vyhovuje i oběma sourozencům. Současně však připouštíme možnost problematického vztahu mezi biologickými sourozenci a pokud je to třeba nemusí společně sourozenci bydlet na pokoji.

Předškolní věk (3-6 let)

Pracujeme s tématem moje tělo a zdraví. Zaměřujeme se na osobní hygienu a osamostatňování. Pravidelným tématem je samostatné oblékání a volba oblečení adekvátního počasí. Podpora pozitivních vrstevnických vztahů. Zařazujeme rozhovory na téma biologická rodina a „náhradní rodina“ v DD. Při nezájmu rodičů velmi podporujeme návštěvy prarodičů či širší rodiny. V rámci péče o zdraví se zaměřujeme na péči o chrup. Chceme zajistit dětem profesionální dentální hygienu.

Mladší školní věk (6-12 let)

Navazujeme na téma moje tělo a zdraví. Práci rozšiřujeme o další témata, kde se snažíme o osvojení základních znalostí v typických tématech, jako je např. šikana a mezilidské vztahy, návykové látky a další. Důležitou součástí jsou již sociální sítě a bezpečný pohyb na internetu (grooming, kyberšikana) či finanční gramotnost. Zásadním tématem je i orientace v okolí a rozšiřování možností samostatného pohybu.

Starší školní věk (12-15 let)

Navazujeme na přechozí témata. Propojujeme je i s trestně-právní odpovědností za své chování. Prohlubuje se primární prevence v oblasti sexuálně rizikového chování a navazování partnerských vztahů. Otevíráme rozhovory na téma volby povolání.

Mládež (15-18 let)

Navazujeme na předchozí témata. Aktuální je reálná volba povolání. Intenzivní osamostatňování, ev. přechod na internát. Uplatnění na trhu práce a hledání brigády. U zletilých se snažíme o podporu ubytování mimo dětský domov a to i krátkodobě v době prázdnin. Důraz je kladen na samostatné nakupování osobních věcí a plánování rozpočtu.

Konkrétní příklady pozitivního působení

- každodenní komunikace vychovatel x dítě (klíčový vychovatel nebo jeho zástupce)
- probírání aktuálních témat u společné večeře (využití společného času)
- Pravidelné vyhodnocování PRODu
- Podpora talentu či zájmu dítěte
- samostatné vycházky a výlety do blízkého i vzdálenějšího okolí
- víkendové, prázdninové a zátěžové pobyty (fyzicky náročnější, neznámé prostředí)
- samostatné cestování starších dětí
- ubytování mimo DD (bydlení, praní prádla, docházka na brigádu mimo DD)
- výtvarné, sportovní a společenské aktivity (kurz tance)
- účast v soutěžích a akcích pořádaných dětským domovem i mimo DD
- účast v zájmových kroužcích
- práce s finanční gramotností
- brigády pro nejstarší děti
- důslednost a jednotnost při výchovném působení pedagogických pracovníků
- využití propagačních materiálů, letáků a prospektů na každé skupině
- práce s konkrétní literaturou
- zapojení do různých projektů neziskových organizací – např. program „tréninky dospělosti - Spolu dětem o.p.s., program Start Nadační fond Veroniky Kašákové
- zapojení dětského domova do místní komunity – Lazec. Pomoc s přípravou akcí a samotná účast na těchto akcích

Problémy, na které naráží primární prevence

- nízká ochrana dětí před alkoholem a kouřením na veřejnosti a v rodině a jejich snadná dostupnost
- vysoká společenská tolerance k legálním drogám
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví
- mobilní telefony, internet (komunitní sítě) a množství času věnované mobilním telefonům a sociálním sítím
- snahy využít sociální sítě k zajištění finančních příjmů
- podceňování primární prevence
- prevence pouze v institucích, absence prevence v rodinách

Spolupracující instituce, organizace a odborníci

- Policie ČR a státní zástupce, se kterými lze konzultovat konkrétní případy
- Městská policie Příbram
- Středisko výchovné péče Příbram
- Pedagogicko-psychologická poradna Příbram
- příslušný pracovník OSPOD /kurátor pro děti a mládež
- MUDr. Iva Ptáčková – pediatřka, která registruje většinu dětí z DD
- MDDR. Artem Novikov – registrující stomatolog

- Klinická logopedie Příbram s.r.o.
- spolupráce s neurology a dětskými psychiatry
- spolupráce s psychoterapeuty
- DDM Příbram
- jednotlivé školy, do kterých dochází děti z DD
- organizátoři pobytových táborů, které pečlivě vybíráme
- celoroční práce s arteterapeutkou

Náš Dětský domov je odběratelem časopisu určených pro děti z dětských domovů – Zámeček. Děti jsou upozorňovány na zajímavé soutěže v tomto časopise a jsou motivovány k zapojení se do soutěže.

Základní metodické pokyny

V rámci prevence v našem zařízení vycházíme především s těchto metodických pokynů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, č.j. 21291/2010-28
2. Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14423/99-22
3. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
4. Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10194/2002-14
5. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školních zařízeních zřizovaných MŠMT, č. j. 37014/2005
6. Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25884/2003-24

Výrazný zdroj v ohledně prevence dostupný na:

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Obsahuje následující témata:

1. Návykové látky	8. Homofobie	násilím ve školním prostředí, z vnějšího i vnitřního prostředí
2. Rizikové chování v dopravě	9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus	15. Netolismus
3. Poruchy příjmu potravy	10. Vandalismus	16. Sebeпоškozování
4. Alkohol	11. Záškoláctví	17. Nová náboženská hnutí
5. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole	12. Krádeže	18. Rizikové sexuální chování
6. Školní šikana	13. Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky	19. Příslušnost k subkulturám
7. Kyberšikana a další formy kybernetické agrese	14. Krizové situace spojené s ohrožením	20. Hazardní hraní

Evaluace

Aktuální situace se neustále vyhodnocuje a to během předávání informací mezi jednotlivými službami. Dále probíhá porada všech zaměstnanců a to zpravidla 1x za 14 dní. Programy rozvoje osobnosti dítěte se přehodnocují 1x za 6 měsíců. Vyhodnocují se podněty zachycené v kolektivu. Jednotlivá témata se operativně zařazují podle aktuální situace v DD.

Plán témat zařazovaných ve školním roce 2025/2026

Plán obsahuje témata, která budou zařazována v souladu s Plánem výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2025/2026

Září 2025

- seznámení dětí s BOZP při pobytu v dětském domově i mimo něj
- opakování pravidel silničního provozu a pobytu v něm
- používání ochranných pomůcek – přilba, chrániče
- seznámení s vnitřním řádem
- finanční gramotnost- Svatohorská Šalmaj plánování osobního rozpočtu na akci
- arteterapie
- zátěžový cyklovýlet navazující na předchozí seznámení s BOZP
- vyhledávání volnočasových aktivit pro každé dítě

Říjen 2025

- lidské tělo – prevence nemocí a úrazů, správná výživa
- poskytování první pomoci – základní pojmy, důležitá telefonní čísla
- prázdninový cyklovýlet
- arteterapie
- základy první pomoci – co bývá v lékárnice a k čemu to použiji.

Listopad 2025

- krádeže – nácvik argumentace, co je krádež, co ne. Pohled zloděje vs. poškozený
- poruchy příjmu potravy – tvorba plakátu, skupinová práce
- finanční gramotnost – plánování výletu na 17.11.2025
- návštěva Aquaparku – podpora zdr. živ. stylu
- arteterapie
- pravidla BOZP a pravidel silničního provozu – aktivní používání reflexních prvků, světýlek při chůzi.

Prosinec 2025

- alkohol a tabák – „nepít a nekouřit je normální“
- práce s tématem – konzumace alkoholu spojené se svátky
- téma: význam náboženství a tolerance k odlišné víře, svátkům
- arteterapie
- podpora pobytů v rodinách – hledání podpory

Leden 2026

- osobní bezpečí – zásady osobní ochrany i ve virtuálním prostoru
- Vandalismus – veřejný/soukromý majetek, základní pojmy, argumentace
- Práce s hlínou – tvorba vlastního díla a jeho prezentace
- arteterapie

Únor 2026

- Seznámení, vyhodnocení PRODu
- seznámení dětí s BOZP při pobytu v dětském domově i mimo něj
- seznámení s vnitřním řádem/připomenutí
- arteterapie
- podpora a zajištění pobytu mimo dětský domov v době prázdnin (pobyty v rodině, lyžařském výcviku)

Březen 2026

- téma: sebepoškozování – tvorba plakátu
- zátěžový pobyt na horách/víkendový
- arteterapie
- pokus o otužování jako podpora o zdravý životní styl.

Duben 2026

- rizikové chování v dopravě, používání ochranných pomůcek
- alkohol a tabák – „nepít a nekouřit je normální“
- téma: hledání pracovních nabídek – „zvládnou si najít brigádu“
- pracujeme s formuláři – formulář do knihovny, karta MHD

Květen 2026

- Policejní pochod - zátěžová akce
- Pěší výpravy do Brd. Nabídka přespání „pod širákem“
- Arteterapie
- Hledání tábora – kolik stojí tábor, co na něj potřebuji

Červen 2026

- Den dětí – sportovní klání – zásady fair play, práce s úspěchem a neúspěchem
- Brdy – pobyt spojený s přespáním v přírodě – „vaříme na ohni a spíme pod širákem“
- Turistika, cyklistika
- arteterapie

Červenec-Srpen 2026

- pobyty spojené s rekreací
- pobyty v rodinách a u hostitelů
- pobyt spojený s přespáním v přírodě
- seznámení/vyhodnocení PRODu
- děti 15+ - cestují samostatně
- pracují na brigádě a plánují, na co využijí své příjmy

Vypracoval: Mgr. Pavla Křesinová

V Lazci: 07.08.2025

Dokument byl schválen pedagogickou radou dne 2.9.2025

Mgr. Monika Wimerová
ředitelka zařízení